Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000656

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-02-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 23/01-16 від 07.05.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гайду Сергій Васильович

2. Serhii Haidu

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-5240-0286

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 17-04-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Регіональний сервісний центр ГСЦ МВС у Вінницькій, Черкаській та Кіровоградській областях

Код за ЄДРПОУ: 45400935

Місцезнаходження: вул. Ботанічна, 24, Вінниця, Вінницький р-н., 21010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7840

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.53

Тема дисертації:

1. Політична функція держави в умовах воєнного та поствоєнного становища

2. The Political Function of the State in conditions of Wartime and Post-War Situations

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному обґрунтуванню нових науково-теоретичних та прикладних положень щодо сутності політичної функції держави, особливостей її реалізації в умовах воєнного та післявоєнного стану. У розділі 1 «Теоретико-методологічні засади дослідження політичної функції держави» досліджено методологічні підходи до вивчення політичної функції держави, а також особливості змісту політичної функції держави в умовах воєнного стану. Запропоновано політичну функцію держави в умовах воєнного стану розглядати як сукупність заходів та напрямів діяльності державних органів, спрямованих на забезпечення сталого державно-політичного розвитку, національної безпеки, що характеризуються обмежувальними заходами, а також включають розробку, нормативне закріплення та реалізацію зовнішньої (особливе місце займає оборонна дипломатія, яка передбачає взаємодію з іншими державами та міжнародними організаціями для зміцнення обороноздатності та безпеки держави) та внутрішньої політики (підтримка політичної стабільності, планування та виконання заходів з відновлення країни після воєнних дій). У ході дослідження встановлено, що в умовах воєнного стану відбувається трансформація змісту

політичної функції держави. Її ключовими характеристиками є: розширення суб'єктного складу та повноважень у правотворчій діяльності; спрощення процедур правотворчості; тимчасовість дії нормативно-правових актів; обмеження прав та свобод. Виявлено ризики правотворчості в умовах воєнного стану для здійснення політичної функції держави. У розділі 2 «Особливості реалізації політичної функції держави в умовах воєнного стану» досліджено особливості здійснення державної політики щодо обмеження прав людини в умовах воєнного стану, а також нормотворчі та правозастосовні виклики реалізації політичної функції держави в умовах воєнного стану. Аргументовано, що під час впровадження заходів обмежень прав людини держава через діяльність уповноважених органів має: обґрунтувати пропорційність між метою та заходами; дотримуватись принципу законності, правової визначеності; дотримуватись правила недопустимості спотворення права. Досліджено правові позиції судових установ, а саме, проведений аналіз судової практики застосування статей щодо державної зради, колабораційної діяльності. Встановлено, що для належної реалізації політичної функції держави в умовах воєнних викликів, потребують переосмислення підходи до юридичної відповідальності, особливо принципу справедливості покарання. Реалізація політичної функції держави передбачає забезпечення справедливого правосуддя. У розділі 3 «Тенденції та напрямки реалізації політичної функції держави в поствоєнний період» досліджено шляхи та особливості формування державної політики в повоєнний період та інституційні вдосконалення у сфері захисту прав людини в перехідний післявоєнний період. Встановлено, що політична функція держави відіграватиме одну з ключових ролей для післявоєнного відновлення України, яка перш за все має бути спрямована на реінтеграцію деокупованих територій шляхом здійснення виваженої зовнішньої та внутрішньої політики держави. Здійснено порівняльний аналіз угод про співпрацю України з державами-партнерами, що дозволило виявити спільні риси позитивного та негативного характеру. Досліджено роль органів місцевого самоврядування в організаційно-правовому супроводженні та забезпеченні повоєнного відновлення територіальних громад України. Встановлено, що важливою складовою політичної функції держави є особливості реалізації та захист прав людини в післявоєнний період. Відбудова країни потребує ефективної правової системи, яка здатна захистити права громадян та забезпечити справедливе правосуддя. Аргументовано, що перехідне правосуддя відіграє важливу роль у процесах відновлення після збройних конфліктів, забезпечуючи можливість для суспільств перейти від стану війни до миру із дотриманням справедливості, примирення та відновлення.

2. Thesis is devoted to the comprehensive substantiation of new scientific, theoretical and applied concepts regarding the essence of the political function of the state, and the peculiarities of its implementation in wartime and post-war situations. Chapter 1, "The Theoretical and Methodological Foundations of Research into the Political Function of the State" examines the methodological approaches to analyzing the political function of the state, as well as the specific characteristics of its content in the context of martial law. It is proposed to consider the political function of the state in conditions of martial law as a set of measures and directions of activity by state bodies aimed at ensuring sustainable state and political development and national security, characterized by restrictive measures. This also includes the development, legal consolidation, and implementation of both foreign and domestic policies. It has been found that, under conditions of martial law, there is a transformation of the political function of the state: the expansion of the subject composition and powers in the lawmaking process; simplification of lawmaking procedures; the temporary nature of the validity of normative legal acts; and the limitation of rights and freedoms. The risks associated with lawmaking under martial law for the implementation of the political function of the state have been identified. Chapter 2, "The Peculiarities of the Implementation of the Political Function of the State under Martial Law" examines the specificities of state policy regarding the restriction of human rights during martial law, as well as the legislative and law enforcement challenges involved in implementing the political function of the state under such conditions. It is argued that, during the implementation of measures to restrict human rights, the state, through the actions of authorized bodies, must: justify the proportionality between the objective and the measures; adhere to the principles of legality and legal certainty and uphold the principle of non-distortion of rights. The judicial positions of courts have been examined, focusing on the analysis of judicial practice regarding the application of statutory provisions related to state

treason and collaborationist activities. It has been concluded that, for the effective implementation of the political function of the state in the face of wartime challenges, the approaches to legal liability, especially the principle of just punishment, require reconsideration. Chapter 3, "Trends and Directions of Implementing the Political Function of the State in the Post-War Period", analyzes the methods and characteristics of state policy formation in the post-war era, as well as the institutional advancements in the field of human rights protection during the post-war transitional period. It is concluded that the political function of the state will play a pivotal role in Ukraine's post-war recovery, with a primary focus on the reintegration of de-occupied territories. This process should be driven by the implementation of a well-balanced external and internal state policy. A comparative analysis of cooperation agreements between Ukraine and partner countries was made. The role of local self-government bodies in the organizational and legal support for the post-war recovery of territorial communities in Ukraine is examined. Moreover, the study highlights that a crucial aspect of the political function of the state lies in the implementation and protection of human rights during the post-war period. The process of national reconstruction requires a robust legal system capable of safeguarding citizens' rights and ensuring fair justice. The study further argues that transitional justice plays an essential role in post-conflict recovery, offering societies a pathway from a state of war to peace with promote justice, facilitate reconciliation, and restore social harmony.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:
- 1. Гайду С. В. Політична функція держави в умовах воєнного стану: потрактування змісту в наукових дослідженнях. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2023. № 1. Том 3. С. 5–13. URL: https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14183/14086 DOI: https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.1.3.1
- 2. Гайду С. В. Надзвичайна правотворчість при здійсненні політичної функції держави в умовах воєнного стану. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2023. Том 34 (73). № 3. С. 1–6. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/3_2023/1.pdf DOI: https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.3/01
- 3. Гайду С. В. Післявоєнне відновлення України: реформи та ініціативи формування державної політики. Правова держава. 2023. Вип. 52. С. 9–20. URL: http://pd.onu.edu.ua/article/view/291712/286324 DOI: https://doi.org/10.18524/2411-2054.2023.52.291712
- 4. Гайду С. В. Державно-правовий примус як метод реалізації політичної функції України в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Вип. 80. Ч. 1. С. 18–23. URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/296649/289637 DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.1.2
- 5. Гайду С. В. «Оборонна» дипломатія як напрям реалізації політичної функції України. Український часопис міжнародного права. 2023. № 3. С. 59–66. URL: https://jusintergentes.com.ua/images/2023/3/9.pdf DOI: https://doi.org/10.36952/ujil.2023.3.59-66
- 6. Гайду С. В., Мартинюк О. В. Щодо реалізації перехідного правосуддя в Україні у поствоєнний період. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2024. № 2. С. 5-12. URL: https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/16924/16821 DOI: https://doi.org/10.31558/2786-

5835.2024.2.1 (здобувачу належить доробок, присвячений окремим формам перехідного правосуддя та особливостям їх реалізації)

- Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:
- 7. Гайду С. В. Економічна функція держави під час війни. Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання : праці XXII Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (2 грудня 2022 р., м. Вінниця). Т. 1. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 111–115.
- 8. Гайду С. В. Міжнародна правотворчість при здійсненні політичної функції держави в умовах воєнного стану. European potential for the development of legal science, legislation and law enforcement practice : conference proceedings (August 2–3, 2023, Wloclawek, the Republic of Poland). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 16–19. URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-334-7-3
- 9. Гайду С. В. Державна політика щодо протидії корупції на етапі післявоєнної відбудови: ключові виклики та ризики. Національна безпека України в умовах сучасних викликів : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 22 серпня 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. С. 86–89. URL: https://doi.org/10.54929/conf_22_08_2023-10-05
- 10. Гайду С. В. Трансформація змісту політичної функції держави в умовах воєнного стану. Сталий розвиток держави і права в умовах глобалізаційних процесів : матеріали науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 15-16 вересня 2023 року). Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 6–8.
- 11. Гайду С. В. Політична функція держави: концептуалізація поняття. Актуальні дослідження правової та історичної науки : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції юридичного та історичного спрямування (18–19 вересня 2023 року). 2023. Вип. 53. URL: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=3642
- 12. Гайду С. В. Безпекова складова політичної функції держави. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : збірник наукових праць XI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 25 вересня 2023 р. Вінниця, 2023. Ч. 2. С. 296–302. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/2024/konf/pr062.pdf
- 13. Гайду С. В. Особливості реалізації політичної функції України в контексті співробітництва з міжнародними урядовими організаціями (ОБСЄ, НАТО, Рамштайн) та групами (G7, G20). Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики : матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 21 грудня 2023 р. Львів –Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 17–20. URL: https://doi.org/10.36059/978-966-397-359-3-3
- 14. Гайду С. В., Мартинюк О. В. Щодо можливості створення спеціалізованого суду в Україні у поствоєнний період. Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку: Міжн. наук.-практ. конф., присвячена 10-річчю переміщення Донецького національного університету імені Василя Стуса до м. Вінниці (10–11 жовтня 2024 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 308-309. URL: https://peers.international/system/files/2024/09/19/4552/schodo-mozhlivosti-stvorennya-specializovanogo-sudu-v-ukraini-u-postvoenniy-period.docx

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення правової основи реалізації політичної функції держави в умовах воєнного та поствоєнного становища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U002369 0124U004605

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартинюк Олексій Володимирович

2. Oleksii Martyniuk

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9160-3525

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?authuser=1&user=xaTVeJEAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скоморовський Віталій Богданович

2. Vitalii Skomorovskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1020-2322

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=5vBErhEAAAAJp

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, буд. 30-32, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Личенко Ірина Олександрівна

2. Iryna Lychenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4838-357

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=7M_yfBEAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міхайліна Тетяна Вікторівна
2. Tetiana Mikhaylina

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1129-2470

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=rbjJP2YAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Ольга Григорівна
2. Olha Turchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7446-1289

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=ezlnwAUAAAAJ&hl=uk&authuser=1

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гоцуляк Юрій Вікторович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гоцуляк Юрій Вікторович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Солобут Ольга Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

